

Brussel, 2 september 2015

Kroniek 100 jaar LM

100 jaar geleden, toen Wereldoorlog I uitbrak, ondervonden de nog prille ziekenfondsen grote moeilijkheden om hun activiteiten verder te zetten. Na afloop van de oorlog kwamen ze echter versterkt terug om uit te groeien tot de moderne ziekenfondsen die we vandaag kennen. Om de herinnering aan deze geschiedenis levendig te houden komt LM hierop terug in een artikel in zijn ledenblad en een uitzending van MR Mag (RTBF – programma Opinions) in de maand september.

Eigenlijk gaat de geschiedenis van de ziekenfondsen terug tot het middeleeuwse gildensysteem. Pas in 1894 kwam echter een eerste doorbraak voor de ziekenfondsen zoals we die vandaag kennen met de eerste ziekenfondswet. Dit leidde in de jaren voor de Eerste Wereldoorlog tot de oprichting van grote landsbonden.

Op 22 maart 1914, aan de vooravond van de Eerste Wereldoorlog, werd de kiem van de huidige Landsbond van Liberale Mutualiteiten gelegd met de stichting van de 'Nationale Bond der Vrije Mutualiteitsfederatiën van België'. Toen in 1914 de Eerste Wereldoorlog uitbrak, telde België naar schatting zo'n vierduizend ziekenfondsen met in totaal ongeveer een half miljoen leden. De Eerste Wereldoorlog betekende een moeilijke periode voor de ziekenfondsen, die hun normale activiteiten amper konden voortzetten. Gelukkig kwam er steun van het Nationaal Hulp- en Voedingscomité (NVHC), waardoor een voedselbevoorrading en –verdeling en hulp aan vluchtelingen, daklozen, werklozen en oorlogswezen kon worden georganiseerd. Vanaf 1916 subsidieerde het NHVC ook de medisch-farmaceutische dienst in de erkende mutualiteiten. Een eis van het NHVC was dat ook de gezinsleden van de voordelen zouden genieten, een maatregel die na de oorlog gehandhaafd bleef en die tot vandaag een belangrijk principe blijft in de Belgische ziekteverzekering.

Na de Eerste Wereldoorlog nam de landsbond in 1921 een nieuwe start onder de benaming 'Nationale Bond der Liberale Mutualiteitsfederatiën van België' en kenden de ziekenfondsen ook een nieuwe periode van groei. Hoewel het nog steeds niet verplicht was om erbij aangesloten te zijn, zetten steeds meer landgenoten tijdens het interbellum toch die stap. Door het succes en de uitbreiding tot de gezinsleden, waren nieuwe structuren al snel wenselijk en volgden de vernieuwingen elkaar op.

In 1920 startte de overheid met het verlenen van toelagen aan de ziekenfondsen in de sector geneeskundige verzorging. De mutualiteiten en/of de verbonden begonnen vanaf dan gezondheidsdiensten in te richten, zoals een medisch-farmaceutische dienst en een heelkundige dienst. Daarnaast werden er in sommige ziekenfondsen en/of verbonden medisch-sociale inrichtingen opgericht – poliklinieken, sanatoria en diensten voor tuberculose – waar patiënten zich konden laten verzorgen tegen redelijke voorwaarden. Deze diensten ontstonden in een klimaat van vooruitgang van de geneeskunde en aandacht van de overheid voor preventie.

Bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog telden de ziekenfondsen samen bijna 1,3 miljoen leden. Met de gezinsleden erbij was dit goed voor meer dan 3,1 miljoen verzekerden. Het succes van de ziekenfondsen werd dan ook mee in de hand gewerkt door de combinatie van het samengaan in

verbonden (professionele ondersteuning) en het blijven bestaan van kleine, lokale primaire kassen (persoonlijke aanpak en contact met de leden).

LM komt hierop uitgebreid terug in zijn ledenblad en MR Mag (RTBF – programma Opinions) wijdt er een uitzending aan in september.

Geert Messiaen
Secretaris-generaal

Meer informatie

Meer informatie vindt u in de korte historiek als bijlage.